

Cultuur op de eilanden: een rijke mengeling van stijlen

Tijdens carnaval heb je vast weleens de *tambú* gedanst. Maar waar komt de *tambú* vandaan? En hoe zit het met andere dansen, muziek en kunst op de eilanden? Het culturele erfgoed van de eilanden wordt bepaald door invloeden van over de hele wereld. Hoe komt dat eigenlijk?

Uit allerlei windstreken

- 5 Het grootste deel van de bevolking van de eilanden Curaçao, Bonaire, Aruba, Sint-Maarten, Sint-Eustatius en Saba is vanuit allerlei windstreken naar deze eilanden gekomen. Daardoor is er op elk eiland een mengcultuur ontstaan. In deze mengcultuur zijn Europese, Afrikaanse, Noord- en Zuid-Amerikaanse en Caribische invloeden terug te vinden. Tussen de eilanden zijn er behoorlijk wat accentverschillen. De cultuur van Sint-Maarten sluit bijvoorbeeld meer aan bij de Caribische cultuur, terwijl op Saba en Sint-
10 Eustatius iets meer Europese invloeden te ontdekken zijn. Afrikaanse invloeden zijn dan weer wat sterker aanwezig op bijvoorbeeld Curaçao.

Tambú

- De Afrikaanse invloed op de eilanden is het beste hoorbaar in de *tambú*. Deze muziekvorm is in de zestiende en zeventiende eeuw ontstaan in slavengemeenschappen op Curaçao. Tijdens het zware werk
15 op de velden werd met de trommel (die ook *tambú* heet) en de hak (*chapí*) een soort ritmisch vraag- en antwoordspel gedaan. Bij de *tambú* is ook een dansstijl ontwikkeld. De traditie van *tambú* is om maatschappelijke gebeurtenissen bekend te maken en misstanden aan de kaak te stellen. In vroegere tijden werden het zware leven op de plantage en de gruwelijkheden van het slavenleven bezongen. Tegenwoordig zijn ook politieke ontwikkelingen een thema. Daarnaast is *tambú* het middel om
20 maatschappelijke figuren op de hak te nemen, en om elkaar aan te spreken op acties of aan te moedigen om iets te doen.

Andere dansen en muziek

- Natuurlijk zijn er nog veel meer muziek- en dansvormen op de eilanden te vinden. Wat te denken van bijvoorbeeld calypso, reggae, soca, tumba, steelbandmuziek, zouk, merengue en salsa? De calypso is bij
25 veel mensen geliefd. Deze muzieksoort ontstond in het begin van de 20^e eeuw onder de bevolking van Trinidad en Tobago. In de calypso werden uitdagende teksten gezongen waarin kritiek werd geleverd op de koloniale overheersing. De muziekvorm verspreidde zich over het Caribisch gebied en wordt tegenwoordig gezien als een soort mondelinge volksliteratuur. Maar net als in de rest van de wereld is er in dit gebied tegenwoordig ook veel moderne muziek te horen. Er wordt geluisterd naar muziek van
30 wereldsterren, maar ook van artiesten die op een van de eilanden geboren zijn, zoals Jeon, Dongo, King Ray, Enmeris en D-licious. Je kunt het rijtje zelf waarschijnlijk moeiteloos aanvullen.

Carnaval

- 35 Een feest dat onlosmakelijk met muziek verbonden is, is het jaarlijkse carnaval. Carnaval is een groot feest met verkiezingen, wedstrijden en parades. Het wordt op alle eilanden gevierd, maar niet overal in dezelfde periode van het jaar.
40 Op Aruba, Bonaire en Curaçao vindt het feest in februari/maart plaats, terwijl het feest op het

Carnaval is onlosmakelijk met muziek verbonden

Nederlandse deel van Sint-Maarten uit commerciële overwegingen naar april is verschoven. Op die manier is er namelijk geen concurrentie met carnavalsactiviteiten op andere Caribische eilanden. Op Saba en Sint-Eustatius wordt het carnaval dan weer in de zomervakantie gevierd, omdat veel jongeren van die eilanden de rest van het jaar elders een vervolgopleiding volgen.

45 Ook tijdens andere feesten spelen muziek en dans een grote rol. Bijvoorbeeld tijdens het oogstfeest Seú op Curaçao, dat ieder jaar op Tweede Paasdag wordt gehouden. Tijdens Seú kleden de bewoners zich in de traditionele kleding die teruggaat tot in de tijd van de slavernij. Zo trekken zij, dansend op muziek, door de straten van Willemstad. Maar ook op Dera Gai, dat op Aruba gevierd wordt, en op de Dag van de Vlag

50 van elk eiland wordt er veel muziek gemaakt en gedanst.

Kunst

Naast muziek en dans zijn er zeker ook andere vormen van kunst op de eilanden te vinden. Kunstenaars op de eilanden verschillen van elkaar, maar er is ook een grote overlap te vinden. Zo zijn de schilderijen vaak kleurig en halen de kunstenaars veel van hun inspiratie uit de natuur en de omgeving. Kijk maar

55 eens naar het werk van de Sint-Maartense Sir Roland Richardson en van de Curaçaose Nena Sanchez. Aandacht voor de Curaçaose cultuur is er tijdens Siman di Kultura, een groot cultuurfestival dat dit jaar van 24 september tot 1 oktober wordt gehouden. Op Aruba en Bonaire is veel beeldende kunst te vinden, zoals glaskunst, beeldhouwkunst, schilderkunst en street art. Deze laatste kunstvorm is onder andere te

60 bewonderen op de Aruba Art Fair, een jaarlijks straatkunstfestival in San Nicolas. Dit jaar kun je er van 22 november tot en met 24 november internationale en lokale artiesten bewonderen. En op Saba is er een hotel dat workshops van diverse kunstenaars aanbiedt, zodat Sabanen en toeristen zelf kunst kunnen maken. Denk daarbij aan bijvoorbeeld beeldhouwen, glasblazen en houtbewerken.

Bron: beleven.org, wikipedia.nl, trouw.nl, antilliaansdagblad.com, splika.nl, vakantiearena.nl, beautifulbonaire.nl, beautifularuba.nl, vakantieinsintmaarten.nl, dbnl.nl, Wereldwijzer (Mariëtte van Soesbergen), Sint-Maarten, Saba en Sint-Eustatius (Guido Derksen)